Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020

Gmina Puck

Spis treści

1. Istota i znaczenie Strategii dla rozwiązywania problemów społecznych w gminie Puck 4

2. Podstawa formalna tworzenia Strategii.....6

2.1. Dokumenty europejskie 6

2.2. Dokumenty krajowe 7

2.3. Dokumenty regionalne oraz lokalne..... 7

2.4. Krajowe regulacje prawne 7

3. Zasady pracy nad Strategią 10

4. Struktura demograficzna i podstawowe dane o mieszkańcach.....11

4.1. Informacje ogólne o gminie..... 11

4.2. Struktura demograficzna mieszkańców 11

5. Diagnoza warunków życia mieszkańców oraz istniejących problemów społecznych w gminie Puck.....19

5.1. Edukacja, ochrona zdrowia, kultura, sport i rekreacja..... 19

5.1.1. Edukacja..... 19

5.1.2. Ochrona zdrowia 23

5.1.3. Kultura, sport i rekreacja 23

5.2. Rynek pracy i bezrobocie..... 24

5.3. Wykluczenie społeczne..... 26

5.4. Zagrożenia współczesnej rodziny 29

5.5. Uzależnienia od substancji psychoaktywnych..... 31

6. Analiza SWOT.....37

7. Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Puck na lata 2014-2020.....39

8. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Puck na lata 2014-2020.....47

8.1. Monitoring i ewaluacja Strategii..... 47

8.2. Źródła finansowania..... 48

9. Harmonogram Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Puck na lata 2014-2020 49

1. Istota i znaczenie Strategii dla rozwiązywania problemów społecznych w gminie Puck

Polityka społeczna, według Kurzynowskiego *to działalność państwa, samorządów i organizacji pozarządowych zmierzająca do kształtowania ogólnych warunków pracy i bytu ludności, prorozwojowych struktur społecznych oraz stosunków społecznych opartych na równości i sprawiedliwości społecznej, sprzyjających zaspokajaniu potrzeb społecznych na dostępnym poziomie.*[1] Definicja ta zawiera trzy istotne dla polityki społecznej cele: dbałość o warunki bytu, prorozwojowe struktury i stosunki społeczne. Pierwszy cel odwołuje się do dbania przez państwo, by społeczeństwo miało możliwość zaspokajania podstawowych potrzeb poprzez pracę zarobkową, emerytury, renty lub świadczenia społeczne. Drugi cel wskazuje na konieczność kształtowania kapitału ludzkiego, który byłby zdolny do realizowania różnorodnych zadań w warunkach konkurencji na rynkach. Trzeci cel wskazuje na potrzebę kształtowania stosunków społecznych w oparciu o zasadę sprawiedliwości oraz zapewnianie równości szans na starcie każdemu człowiekowi. Podmiotem odpowiedzialnym za kształtowanie i realizowanie polityki społecznej jest państwo, samorządy oraz organizacje pozarządowe. Jakość relacji oraz stopień współpracy między poziomem ogólnokrajowym, regionalnym oraz lokalnym decyduje o skuteczności polityki społecznej.

Ustawa o pomocy społecznej[2] nakłada na gminę obowiązek „opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka". Art. 16 b wymienionej powyżej ustawy określa istotne elementy, które powinny znaleźć się w dokumencie Strategii. Skuteczna polityka społeczna powinna opierać się na rozpoznaniu rzeczywistych zjawisk i problemów społecznych

[1] Kurzynowski A. (2001) Polityka społeczna- podstawowe pojęcia i zakres. W: Kurzynowski A. (red.), *Polityka społeczna.* Warszawa: Instytut Gospodarstwa Społecznego SGH, s. 11.

[2] Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 182.)

występujących w danej społeczności lokalnej oraz ocenie znaczenia i roli czynników warunkujących te zjawiska.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych to usystematyzowana, długoterminowa i perspektywiczna koncepcja polityki społecznej, mająca na celu objęcie wsparciem osoby zagrożone lub dotknięte wykluczeniem społecznym oraz stworzenie optymalnych warunków dla funkcjonowania społeczności lokalnej. Głównym zadaniem strategii jest wyrównanie szans społecznych mieszkańców gminy dzięki efektywnej współpracy wszystkich partnerów działających w obszarze polityki społecznej.

2. Podstawa formalna tworzenia Strategii

Priorytetowe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Puck oraz planowane w ich ramach przedsięwzięcia są zgodne z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych formułowanych i realizowanych na poziomie Unii Europejskiej, na poziomie Kraju, na poziomie Regionalnym oraz Lokalnym. Poniższy rozdział przedstawia opis podstawowych dokumentów strategicznych, które stanowią przesłanki dla Strategii.

2.1. Dokumenty europejskie

Kluczowym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej jest Strategia Europa 2020. Jest ona nowym długookresowym programem rozwoju, zastępującym przyjętą w 2000 roku Strategię Lizbońską. „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu" podkreśla znaczenie współdziałania państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform, w odpowiedzi na wyzwania związane z globalizacją, starzeniem się społeczeństw oraz rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów. Wyznaczone zostały trzy podstawowe, wzajemnie wzmacniające się priorytety:

- wzrost inteligentny, czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach
- wzrost zrównoważony, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną

Podstawowymi instrumentami realizującymi cele zawarte w strategii są Krajowe Programy Reform, opracowywane przez państwa członkowskie oraz i inicjatywy przewodnie, przygotowywane przez KE, a realizowane na poziomie UE, państw członkowskich, regionalnym oraz lokalnym.

2.2. Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Puck uwzględnia zapisy poniższych dokumentów krajowych:

Strategia Długookresowa Kraju Polska 2030

Strategia Średniookresowa Kraju Polska 2020

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Krajowy Program Reform KRR

Narodowy Program Zdrowia na lata 2007-2015

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomani na lata 2011-2016

Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego

2.3. Dokumenty regionalne oraz lokalne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Puck uwzględnia zapisy poniższych dokumentów regionalnych i lokalnych:

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego – Pomorskie 2020

2.4. Krajowe regulacje prawne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Puck uwzględnia, między innymi, zapisy obowiązujących przepisów prawnych:

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. 2013 r. poz. 182 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2013 r. poz. 594 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. 2011 r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. 2012, poz. 1356 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. 2012 r. poz. 124 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. 2013 r. poz. 135 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. 2013 r. poz. 674 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 94, poz. 651 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tj. Dz. U. 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1456),

Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U 2012 r. poz. 788 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tj. Dz. U 1964 r. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440),

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. 2013 r. poz. 966 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1442),

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy, o zmianie Kodeksu Cywilnego (tj. Dz. U. 2005 r. Nr 31, poz. 266 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (tj. Dz. U. 2010 roku Nr 33, poz. 178 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tj. Dz. U. 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).

3. Zasady pracy nad Strategią

Diagnoza problemów społecznych w gminie Puck została opracowana na podstawie danych statystycznych oraz sprawozdań z realizacji programów:, a także dokumentu Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych przygotowanego przez Studio Diagnozy i Profilaktyki w Krakowie na podstawie badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców, uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych, a także pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Puck w 2013 roku. W oparciu o diagnozę sytuacji w gminie Puck oraz analizę SWOT wyznaczone zostały cele, kierunki działań oraz wskaźniki realizacji założeń Strategii.

4. Struktura demograficzna i podstawowe dane o mieszkańcach

4.1. Informacje ogólne o gminie

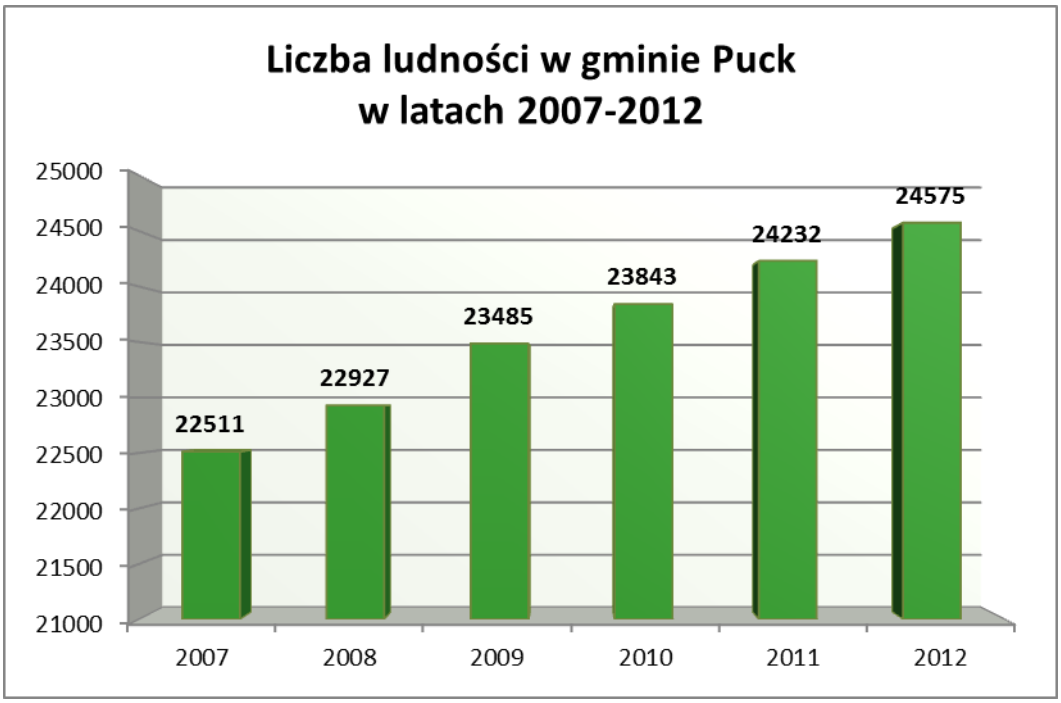
Gmina Puck jest gminą wiejską położoną w powiecie puckim, w województwie pomorskim. Gmina zajmuje powierzchnię 23790 ha, znajduje się w bliskim sąsiedztwie miasta Puck. W skład gminy wchodzi 27 sołectw: Bładzikowo, Brudzewo, Celbowo, Domatówko, Domatowo, Darzlubie, Gnieżdżewo, Łebcz, Mieroszyno, Mrzezino, Mechowo, Leśniewo, Osłonino, Połczyno, Połchowo, Rekowo Górne, Rzucewo, Radoszewo, Smolno, Sławutowo, Swarzewo, Strzelno, Starzyno, Starzyński Dwór, Wierblinia, Zdrada oraz Żelistrzewo, a także pozostałe miejscowości niesołeckie: Celbówko, Czarny Młyn, Kaczyniec, Mała Piaśnica, Sławutówko, Wielka Piaśnica, Widlino. Gmina Puck graniczy z gminami: Krokowa, Kosakowo oraz gminami miasto: Puck, Reda, Wejherowo, Władysławowo. Gmina Puck jest atrakcyjnym miejscem zamieszkania i działania, między innymi dzięki bliskiej odległości do Trójmiasta i położeniu nad Zatoką Pucką, korzystnym warunkom klimatycznym i urokliwym krajobrazom. Atutem gminy jest również dobry stan środowiska, zasoby surowcowe oraz kaszubskie dziedzictwo kulturowe. Gmina skupia się na rozwoju turystyki oraz usług przyjaznych dla środowiska (siłownie wiatrowe).

4.2. Struktura demograficzna mieszkańców

Gmina Puck posiada bardzo duży potencjał ludnościowy. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym przewyższa liczbę mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, dominuje ludność w wieku produkcyjnym. Liczba ludności zamieszkującej gminę zwiększa się co roku w związku z dodatnim saldem migracji oraz wysokim dodatnim przyrostem naturalnym

Struktura ludności w podziale na wiek i płeć stanowi podstawę większości analiz demograficznych, gdyż determinuje skalę i rodzaj potrzeb społecznych. Poniższy wykres przedstawia liczbę ludności faktycznie zamieszkałą w gminie Puck w latach 2007-2012 ogółem (dane dotyczą stanu na dzień 31 grudnia każdego roku). Przez cały

analizowany okres czasu liczba ludności stopniowo wzrastała. W 2012 roku gminę Puck faktycznie zamieszkiwało 24575 mieszkańców ogółem, w tym 12326 mężczyzn oraz 12173 kobiety. Na 100 mężczyzn w gminie przypadało średnio 99 kobiet. Średnia gęstość zaludnienia gminy Puck w 2012 roku wyniosła 104 osoby/km^2. Prognozy demograficzne GUS do 2020 roku zakładają stopniowy wzrost liczby ludności w powiecie puckim.

Wykres 1. Liczba ludności w gminie Puck w latach 2007-2012 według faktycznego miejsca zamieszkania. Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Bank Danych Lokalnych.

Sytuacja demograficzna w gminie Puck jest bardzo korzystna. Najbardziej liczną grupą jest ludność w wieku produkcyjnym. Analizując strukturę wieku ludności gminy można zaobserwować, że stopniowo maleje odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (do 18 roku życia), wzrasta odsetek osób w wieku produkcyjnym oraz odsetek osób w wieku poprodukcyjnym.

Tab.1. Odsetki ludności faktycznie zamieszkałej w gminie Puck w latach 2007-2012 według kategorii wieku. Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Bank Danych Lokalnych.

Liczba ludności wiek:	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Przedprodukcyjny 0-17 lat	27%	26,8%	26,3%	25,9%	25,5%	**25,3%**
Produkcyjny 18-59/64 lat	62,3%	62,5%	63%	63,4%	63,6%	**63,6%**
Poprodukcyjny 60/65 lat i więcej	10,7%	10,7%	10,7%	10,7%	10,9%	**11,1%**

Sytuacja w gminie Puck jest bardziej korzystna od sytuacji demograficznej w kraju, w województwie pomorskim oraz powiecie puckim.

Tab.2. Procentowy udział ludności według kategorii wieku w 2012 roku. Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Bank Danych Lokalnych.

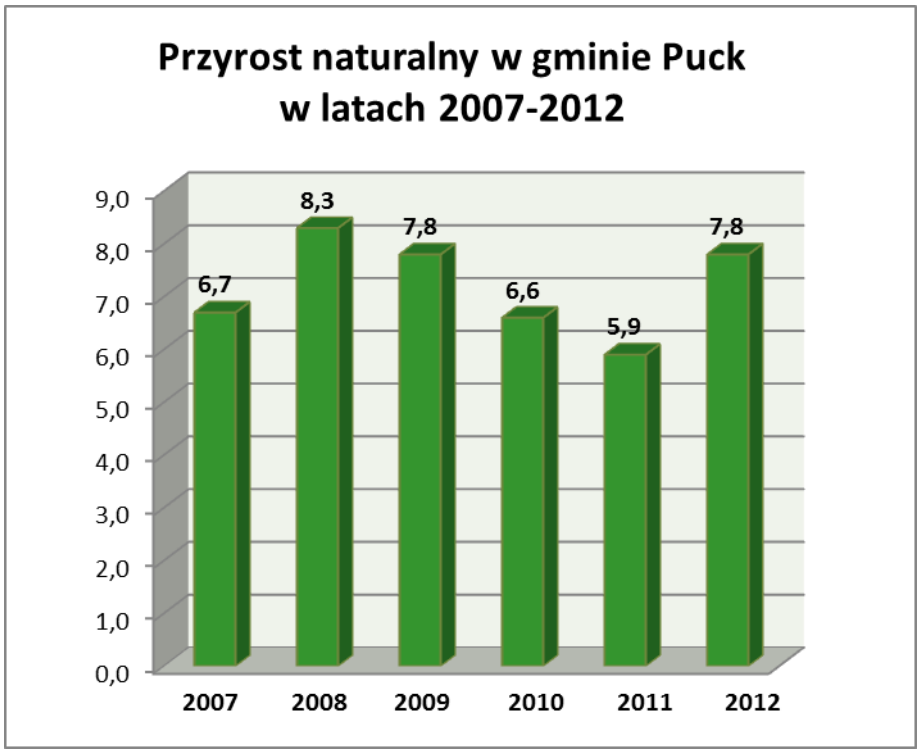
Liczba ludności wiek:	Polska	Województwo pomorskie	Powiat pucki	Gmina Puck
Przedprodukcyjny 0-17 lat	18,3%	19,7%	22,5%	**25,3%**
Produkcyjny 18-59/64 lat	63,9%	63,8%	64,1%	**63,6%**
Poprodukcyjny 60/65 lat i więcej	17,8%	16,4%	13,4%	**11,1%**

Prognozy demograficzne GUS dla terenów wiejskich powiatu puckiego zakładają, że w przyszłości, w związku ze starzeniem się ludności, największy wzrost liczby ludności wystąpi w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym, stopniowo zmniejszać się będzie natomiast odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym.

Tab.3. Prognoza liczby ludności do 2020 roku – odsetek mieszkańców terenów wiejskich w powiecie puckim w latach 20013-2020 według kategorii wieku. Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Bank Danych Lokalnych.

Liczba ludności wiek:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przedprodukcyjny 0-17 lat	24,4%	24,2%	24%	24%	23,8%	23,7%	23,5%	**23,5%**
Produkcyjny 18-59/64 lat	64,1%	64%	63,7%	63,3%	63%	62,6%	62,5%	**62,1%**
Poprodukcyjny 60/65 lat i więcej	11,5%	11,8%	12,3%	12,7%	13,2%	13,7%	14%	**14,4%**

Zmiany w strukturze demograficznej ludności spowodowane są zmianami w przyroście naturalnym oraz wydłużeniem czasu trwania życia. Poniższy wykres przedstawia przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Puck w latach 2007-2012. Przez cały analizowany okres czasu w gminie istniał duży dodatni przyrost naturalny. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności w gminie Puck w 2012 roku osiągnął wartość 7,8 i był znacznie wyższy od wskaźnika przyrostu naturalnego dla całego powiatu puckiego (4,7) oraz wyższy od wskaźnika przyrostu naturalnego dla województwa pomorskiego (2).

Wykres 2. Przyrost naturalny na1000 ludności w gminie Puck w latach 2007-2012. Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Bank Danych Lokalnych.

Sytuacja społeczna kształtowana jest również przez zmiany w modelu rodziny. W gminie Puck liczba zawieranych małżeństw w latach 2007-2012 ulegała wahaniom. Wskaźnik liczby zawieranych małżeństw na 1000 ludności w gminie Puck przyjął w 2012 roku wartość 6,5 i był wyższy od wskaźnika dla województwa pomorskiego (5,3) oraz powiatu puckiego (5,8).

Tab. 4. Liczba zawieranych małżeństw na 1000 ludności w gminie Puck. Opracowanie własne na podstawie danych Bank Danych Lokalnych GUS.

Liczba zawieranych małżeństw na 1000 ludności	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	7,3	7,6	7,1	6,5	6,2	6,5

Zmiany w strukturze demograficznej ludności, związane ze starzeniem się społeczeństwa, przyczynią się do coraz większego obciążenia osób w wieku produkcyjnym, które będą musiały utrzymywać powiększającą się stale liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym, w szczególności osób w wieku poprodukcyjnym. Jednym z przydatnych wskaźników demograficznych jest wskaźnik obciążenia demograficznego, przedstawiający ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Wykres 3. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) w gminie Puck w latach 2007-2012. Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Bank Danych Lokalnych.

Wartość tego wskaźnika przez cały analizowany okres czasu malała, osiągając wartość w 2012 roku 57,3 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (w porównaniu do wskaźnika obciążenia demograficznego dla kraju- 56,6, województwa pomorskiego – 56,6, oraz powiatu puckiego – 56). Zmniejszające się

obciążenie demograficzne jest związane z malejącym odsetkiem osób młodych oraz wzrastającym odsetkiem osób w wieku produkcyjnym.

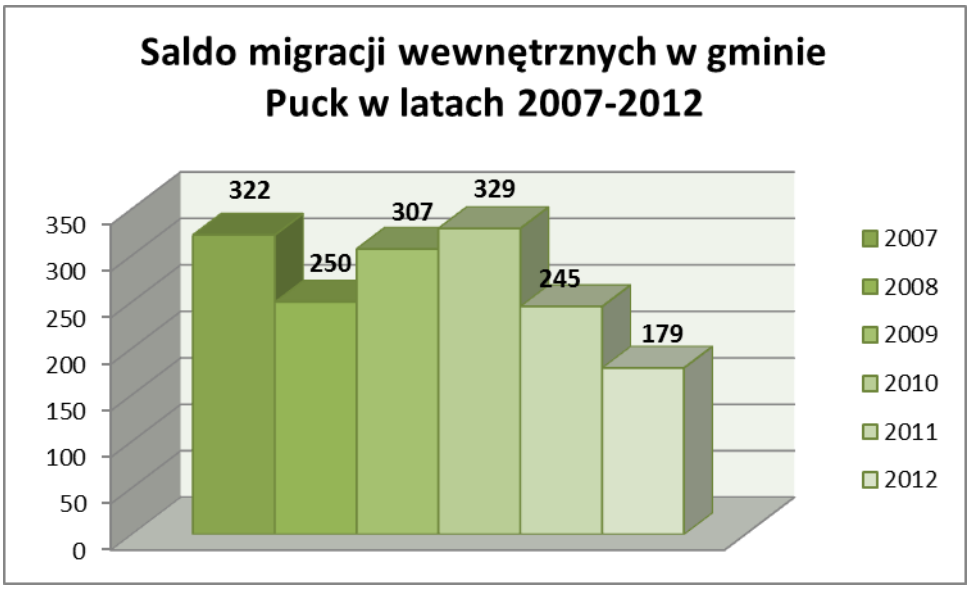
Jednym z najczęściej stosowanych mierników zaawansowania procesu starzenia się jest wskaźnik starości, przedstawiający udział osób starszych wśród ogółu populacji. Wartość tego współczynnika w ciągu ostatnich lat systematycznie wzrasta. W 2012 roku współczynnik starości, przedstawiający udział kobiet w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyzn w wieku 65 lat i więcej wśród ogółu populacji, w gminie wyniósł 11,1% i był niższy od wartości wskaźnika dla powiatu puckiego, całego województwa pomorskiego oraz kraju. Innym miernikiem procesu starzenia się ludności jest indeks starości, wyrażający liczbę osób starszych (w wieku poprodukcyjnym) przypadających na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. W 2012 roku wskaźnik ten, obliczony dla ludności w gminie Puck przyjął wartość 44 (dla porównania – powiat pucki – 59,3; województwo pomorskie – 83,5; Polska – 97,1). Starzenie się społeczeństwa wraz ze zmniejszającym się przyrostem naturalnym przyczynia się do powstania problemów: ekonomicznego, finansowego oraz społecznego. Ten niekorzystny trend demograficzny zachodzi w skali ogólnokrajowej, pojawiające się natomiast problemy społeczne powinny być rozwiązywane lokalnie. W gminie Puck, w związku ze znacznym odsetkiem ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz dodatnim przyrostem naturalnym, sytuacja jest bardzo korzystna i proces ten będzie zachodził bardzo powoli.

Migracje ludności to przemieszczenia związane ze zmianą miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) i przekroczeniem granicy administracyjnej jednostki terytorialnej. W ramach migracji wewnętrznych wyróżnia się migracje:

- międzywojewódzkie (przemieszczenia ludności z jednego województwa do innego)
- wewnątrzwojewódzkie (zmiany miejsca zamieszkania w obrębie tego samego województwa)
- międzypowiatowe (przemieszczenia ludności z jednego powiatu do innego)
- wewnątrzpowiatowe (zmiany miejsca zamieszkania w obrębie tego samego powiatu).

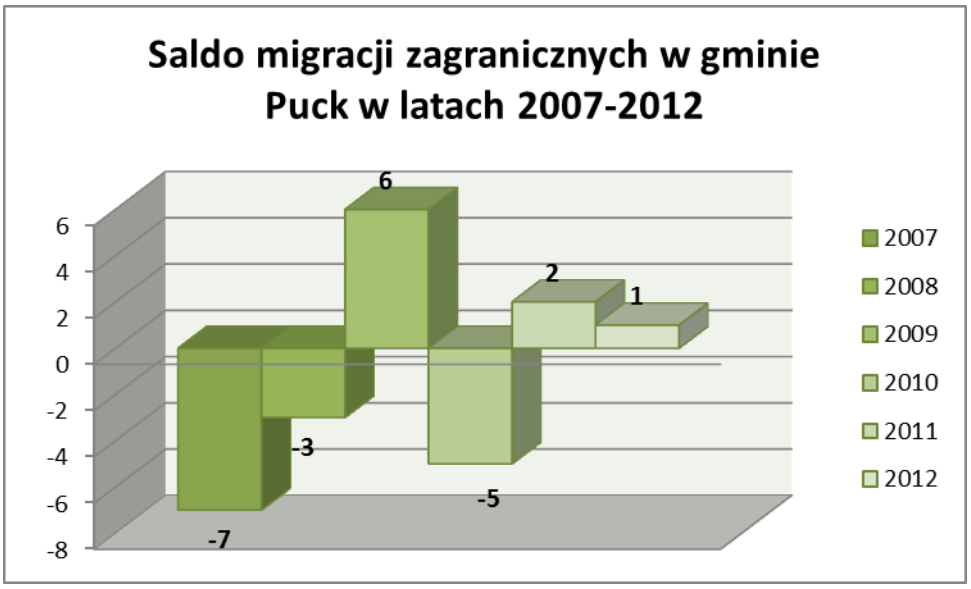
Migracje zagraniczne to wyjazdy za granicę i przyjazdy do kraju w celu osiedlenia się (zamieszkania na stałe) lub na pobyt czasowy.

Poniższy wykres przedstawia saldo migracji wewnętrznych, w obrębie kraju w przedziale czasu od 2007 do 2012 roku. W analizowanym okresie czasu, saldo migracji cały czas było dodatnie. Największy napływ ludności nastąpił w 2007 oraz 2010 roku. Liczba ludności zamieszkującej gminę zwiększa się co roku w związku z procesem suburbanizacji, który wiąże się z opuszczaniem przez mieszkańców miast i osiedlaniem się migrantów w strefie podmiejskich gmin. Dodatnie saldo migracji wraz z dodatnim przyrostem naturalnym przyczynia się do wzrostu liczby ludności w gminie.

Wykres 4. Saldo migracji wewnętrznych w gminie Puck w latach 2007-2012. Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Bank Danych Lokalnych.

Poniższy wykres przedstawia saldo migracji zewnętrznych (zagranicznych) w gminie Puck w okresie czasu od 2007 do 2012 roku. Saldo migracji zewnętrznych w analizowanym czasie ulegało wahaniom, było jednak znacznie niższe niż saldo migracji wewnętrznych. Największy odpływ ludności za granicę nastąpił w 2007 i 2010 roku, natomiast największy napływ ludności z zagranicy wystąpił w 2009 roku.

Wykres 5. Saldo migracji zagranicznych w gminie Puck w latach 2007-2012. Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Bank Danych Lokalnych.

5. Diagnoza warunków życia mieszkańców oraz istniejących problemów społecznych w gminie Puck

5.1. Edukacja, ochrona zdrowia, kultura, sport i rekreacja

Potencjał demograficzny gminy jest duży, problemem jest natomiast niski poziom wykształcenia mieszkańców. Na terenie gminy znajdują się placówki oświatowe, które zapewniają dzieciom możliwość kształcenia się na różnych etapach rozwoju. W gminie istnieje infrastruktura sportowa i rekreacyjna oraz aktywnie działający Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki.

5.1.1. Edukacja

Rozwój współczesnej gospodarki w coraz większym stopniu opiera się na wiedzy. Dane dotyczące wykształcenia mieszkańców gminy Puck pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego, który przeprowadzony został w 2002 roku. Od tego czasu wzrosła dostępność szkolnictwa oraz liczba osób, które decydują się zdobywać coraz wyższe wykształcenie, dlatego też można przypuszczać, że w chwili obecnej wykształcenie mieszkańców będzie bardziej korzystne od wskaźników prezentowanych w tabeli. Dla porównania w tabeli przedstawione zostały dane dotyczące wykształcenia mieszkańców powiatu puckiego w 2002 i 2011 roku.

Tab.5. Ludność faktycznie zamieszkała w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia na podstawie wyników spisów w latach 2002 i 2011. Źródło: Główny Urząd Statystyczny (2012). Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Podstawowe informacje o sytuacji demograficzno-społecznej ludności Polski oraz zasobach mieszkaniowych. Warszawa.

Poziom wykształcenia	2002 % ludności Gmina Puck	2002 % ludności Powiat pucki	2002 % ludności Polska	2011 % ludności Powiat pucki	2011 % ludności Polska
Wyższe	3,2	6,4	9,9	12,4	16,8
Średnie i policealne	16,7	25,5	31,5	29,4	31,4
Zasadnicze zawodowe	32,8	28,5	23,2	25,5	21,5
Podstawowe ukończone i gimnazjalne**	43,5	35,8	29,8	28,1	23,8
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	2,5	2,4	3,6	1	1,4

** *w 2002 roku wykształcenie wyłącznie podstawowe*

Wykształcenie mieszkańców gminy Puck oraz całego powiatu puckiego w 2002 roku było niższe w porównaniu do poziomu wykształcenia wszystkich Polaków. Kolejny Narodowy Spis Powszechny z 2011 roku pokazał poprawę poziomu wykształcenia wszystkich Polaków. Wykształcenie mieszkańców powiatu puckiego uległo poprawie, jednakże jego mieszkańcy w 2011 roku nadal charakteryzowali się niższym poziomem wykształcenia od poziomu wykształcenia wszystkich Polaków. W 2002 roku wykształcenie mieszkańców gminy Puck było nieco niższe od wykształcenia mieszkańców powiatu puckiego, dlatego też można spodziewać się, że również w 2011 roku poziom wykształcenia mieszkańców gminy był mniej korzystny.

Na terenie gminy znajdują się placówki oświatowe, które zapewniają dzieciom możliwość kształcenia się na różnych etapach rozwoju. Na terenie gminy funkcjonują placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa im. Leona Bizewskiego w Gnieżdżewie,
- Szkoła Podstawowa im. Józefa Dambka w Leśniewie,
- Szkoła Podstawowa im. Józefa Wierzbickiego w Połchowie,
- Szkoła Podstawowa im. Alojzego Stenzla w Strzelnie,
- Szkoła Podstawowa im. Wiktora Czapiewskiego w Rekowie Górnym,
- Szkoła Podstawowa im. Antoniego Abrahama w Połczynie,
- Szkoła Podstawowa w Werblini,
- Szkoła Podstawowa im. Augustyna Necla w Mieroszynie,
- Szkoła Podstawowa w Celbowie,
- Szkoła Podstawowa im. Księdza Biskupa Konstantyna Dominika w Swarzewie,
- Szkoła Podstawowa w Łebczu,
- Zespół Szkół W Żelistrzewie (Szkoła Podstawowa im. Jana III Sobieskiego w Żelistrzewie i Publiczne Gimnazjum w Żelistrzewie),
- Zespół Szkół W Mrzezinie (Szkoła Podstawowa im. Pawła Góry w Mrzezinie i Publiczne Gimnazjum w Mrzezinie),
- Zespół Szkół w Starzynie (Szkoła Podstawowa im. Władysława Konefki w Starzynie i Publiczne Gimnazjum w Starzynie),

- Zespół Szkół w Darzlubiu (Szkoła Podstawowa im. Maksymiliana Wilandta w Darzlubiu i Publiczne Gimnazjum w Darzlubiu)
- Szkoła Podstawowa w Domatówku prowadzona przez osobę fizyczną.

Według danych GUS (Bank Danych Lokalnych) w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2012/2013 uczyło się 1947 osób, w szkołach gimnazjalnych – 994 osoby. Na terenie gminy funkcjonuje ponadto 10 przedszkoli. Istniejąca infrastruktura na terenie gminy w zakresie przedszkoli pozwala na zaspokojenie istniejących potrzeb.

Nowoczesna gospodarka o dużym potencjale innowacyjności wymaga rozwijania umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii komunikacyjnych. Miejscem wyrównywania szans dzieci, już na wczesnych etapach edukacji, w tym zakresie może być szkoła. Istotnymi informacjami, dającymi obraz na temat rozwoju społeczeństwa informacyjnego w gminie, są statystyki dotyczące dostępu uczniów do komputerów w szkole, w tym również dostępu do komputerów z dostępem do Internetu. Poniższa tabela przedstawia informacje na ten temat.

Tab.6. Dostęp uczniów w gminie Puck do komputerów z dostępem do Internetu w szkołach. GUS. Vademecum Statystyczne Samorządowca 2012.

		2009/10	2010/11	2011/12
Komputery z dostępem do Internetu przeznaczone do użytku uczniów w szkołach	**Szkoły podstawowe**	192	194	195
	Szkoły gimnazjalne	43	34	46
Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w szkołach	**Szkoły podstawowe**	10	10	10
	Szkoły gimnazjalne	24	31	22

W badaniu w ramach Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych w gminie Puck w 2013 roku, uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych pytani byli o swoje doświadczenia związane z używaniem komputera. Niewielki odsetek badanych uczniów nie posiadał dostępu do komputera w domu (1,3% uczniów szkół podstawowych, 2,2% uczniów szkół gimnazjalnych i 1,1% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Uczniowie, którzy mieli w domu dostęp do komputera, spędzali przed nim najczęściej od 1 do 3 godzin dziennie; 4,6% uczniów szkół podstawowych, 9% badanych gimnazjalistów i 10,2% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznawało, że poświęca tej czynności ponad 5 godzin dziennie. Należy podkreślić, że korzystanie

z komputera było ulubioną formą spędzania wolnego czasu dla 56,5% badanych uczniów szkół podstawowych, 64,2% badanych gimnazjalistów oraz 55,7% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Badani uczniowie najczęściej korzystali z Internetu (66,9% uczniów szkoły podstawowej, 72,9% gimnazjalistów oraz 72,7% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Młodzi mieszkańcy gminy często korzystają z nowoczesnych technologii komunikacyjnych. Dostępność oraz kompetencje związane z technologiami komunikacyjnymi mniejsze są wśród starszych mieszkańców, a także osób mniej wykształconych.

Aktywność obywatelska oraz umiejętność współpracy i wymiany wiedzy stają się kluczowe w obliczu wyzwań współczesnej gospodarki oraz przyczyniają się do powiększania dobrobytu społecznego. Pobudzanie aktywności mieszkańców, ich zaangażowania w sprawy lokalne oraz kształtowanie odpowiedzialności za rozwiązywanie problemów społecznych stają się największym wyzwaniem stojącym przed lokalnymi władzami oraz instytucjami działającymi na terenie gminy. Badanie prowadzone w ramach Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych w gminie Puck w 2013 roku dostarcza danych, wskazujących na stosunkowo niewielką aktywność mieszkańców. Wraz z wiekiem młodych mieszkańców, maleje odsetek badanych, którzy angażują się w wolnym czasie w działalność różnych organizacji – 16,7% badanych uczniów szkół podstawowych, 14,9% badanych gimnazjalistów oraz 9,1% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało, że ich ulubioną formą spędzania wolnego czasu jest udział w pracach różnych organizacji.

Na terenie gminy Puck w 2012 roku działało 35 stowarzyszeń i organizacji społecznych (GUS, Bank Danych Lokalnych). Jednym ze wskaźników pozwalających na określenie wielkości sektora pozarządowego jest liczba fundacji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych przypadających na 10 tysięcy ludności. W 2012 roku na 10 tysięcy mieszkańców gminy Puck przypadało 15 fundacji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych (GUS, dla porównania 27 fundacji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych przypadało na 10 tysięcy ludności powiatu puckiego, 30 fundacji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych przypadało na 10 tysięcy ludności województwa pomorskiego, 30 fundacji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych przypadało na 10 tysięcy ludności Polski w 2012 roku).

5.1.2. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Puck funkcjonują 4 zakłady opieki zdrowotnej, 2 apteki oraz jeden punkt apteczny (GUS, Bank Danych Lokalnych, 2012). Mieszkańcy gminy Puck mogą również korzystać ze specjalistycznej opieki zdrowotnej w Szpitalu w Pucku, dysponującym oddziałami (chirurgii ogólnej, chorób dziecięcych, noworodkowym, położniczo-ginekologicznym, pomocy doraźnej oraz chorób wewnętrznych), poradniami specjalistycznymi (gastroenterologiczną, kardiologiczną, kardiologiczną dziecięcą, chirurgii urazowo-ortopedycznej, rehabilitacji, urologiczną oraz zdrowia psychicznego) oraz pracowniami diagnostycznymi (diagnostyki obrazowej, endoskopii przewodu, diagnostyki kardiologicznej oraz diagnostyki laboratoryjnej). W 2012 roku na jeden zakład opieki zdrowotnej przypadało 6144 mieszkańców.

5.1.3. Kultura, sport i rekreacja

Na terenie gminy działa Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Gminie Puck, który posiada swoją bazę w wielu miejscowościach, są to: Wiejskie Domy Kultury (Strzelno, Żelistrzewo, Mieroszyno); Wiejskie Kluby Kultury (Błądzikowo, Celbowo, Darzlubie, Domatówko, Gnieżdżewo, Leśniewo, Mechowo, Osłonino, Połchowo, Połczyno, Sławutowo) oraz „Kuźnia" w Radoszowie, Dom Kaszubski w Swarzewie i Stanica Wodna w Swarzewie. Poniższa tabela przedstawia wybrane wskaźniki dotyczące kultury.

Tab. 7. Wskaźniki dotyczące kultury i sztuki (działalność bibliotek, domów, ośrodków kultury i świetlic) w gminie Puck. Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS.

Wskaźniki	2009	2010	2011	2012
Imprezy ogółem	390	b.d.	426	**370**
Uczestnicy imprez	17819	b.d.	24957	**21379**
Zespoły artystyczne	8	b.d.	5	**8**
Członkowie zespołów artystycznych	126	b.d.	76	**114**
Koła (kluby)	19	b.d.	33	**33**
Członkowie kół	261	b.d.	573	**597**

OKSiT w Gminie Puck współpracuje ze szkołami, radami sołeckimi, kołami gospodyń wiejskich, ochotniczymi strażami pożarnymi oraz Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim, organizując festyny wiejskie, turnieje oraz kameralne spotkania

mieszkańców gminy. Ośrodek organizuje liczne imprezy okolicznościowe, przeglądy teatralne, muzyczne, poetyckie, warsztaty plastyczne, fotograficzne, promuje twórców ludowych oraz wspiera działalność zespołów rodzin muzykujących. Przy Ośrodku, w Wiejskim Domu Kultury w Mieroszynie działa Zespół Regionalny „Bursztynki", którego członkami są pasjonaci kultury kaszubskiej.

Tab. 8. Wskaźniki dotyczące sportu i rekreacji w gminie Puck. Opracowanie własne na podstawie danych Bank Danych Lokalnych GUS.

Wskaźniki	2008 rok	2010 rok	2012 rok
Kluby	7	8	7
Członkowie	352	466	343
Ćwiczący ogółem	288	415	333
Ćwiczący do lat 18 ogółem	219	296	241
Sekcje sportowe	10	10	9

Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Gminie Puck koordynuje wszystkie działania sportowe na terenie gminy. W gminie Puck znajdują się 22 boiska do piłki nożnej, 5 boisk wielofunkcyjnych, 2 boiska Orlik oraz boiska do piłki siatkowej, koszykówki i tenisa. W gminie działa 7 Ludowych Zespołów Sportowych („Kłos" Werblinia, „Kaszubia" Starzyno, „Ajax" Leśniewo, "Huragan" Smolno, „Jantar" Swarzewo, „ABC Sokół" Strzelno, „Piast" Piaśnica/Domatówko; 3 Kluby Sportowe: „Korona" Żelistrzewo, „Kaszuby" Połchowo, „Start" Mrzezino oraz Uczniowskie Kluby Sportowe przy Szkołach Podstawowych.

Rynek pracy i bezrobocie

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych z terenu gminy, większość stanowią osoby poprzednio pracujące. Problemem jest znaczny odsetek osób młodych, z niskim wykształceniem oraz osób długotrwale bezrobotnych.

Bezrobocie jest zjawiskiem trudnym do zmierzenia. Statystyki najczęściej odnoszą się do skali bezrobocia rejestrowanego (jawnego), ujmując w ten sposób tylko część osób pozostających bez pracy. Poważnym skutkiem bezrobocia jest ubożenie rodziny, które często prowadzi do narastania konfliktów i napięć między członkami rodziny oraz przyczynia się do powstawania patologii społecznych. Brak perspektyw zatrudnienia, szczególnie w przypadku bezrobotnych długoterminowych, powoduje

degradację pozycji społecznej tych osób. Długotrwałe bezrobocie często prowadzi do ubóstwa oraz marginalizacji społecznej.

W 2012 roku w rejestrze REGON wpisanych było 1896 podmiotów gospodarki narodowej, w tym w sektorze rolniczym – 66 podmiotów, w sektorze przemysłu i budownictwa – 729 podmiotów, pozostała działalność – 1101 podmiotów. Zdecydowaną większość stanowią niewielkie podmioty gospodarcze, w których jest zatrudnionych 0-9 osób (1824 podmiotów).

Tab.9. Podmioty gospodarki narodowej - wskaźniki. GUS. 2012 rok.

Wskaźniki – 2012 rok	Gmina Puck	Powiat pucki	Województwo pomorskie	Polska
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności	772	1349	1157	1032
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	10,3	17,4	13,2	12

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Pucku, w powiecie puckim stopa bezrobocia rejestrowanego na dzień 31 grudnia 2012 roku, wynosiła 14,9% i była wyższa od stopy bezrobocia rejestrowanego dla kraju (13,4%), była również wyższa od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa pomorskiego (13,4%). W 2012 roku udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie wyniósł 7% i był zbliżony do wartości tego wskaźnika dla powiatu puckiego – 7,1% (Bank Danych Lokalnych GUS).

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Pucku, utrzymującą się niekorzystną cechą bezrobocia w powiecie puckim jest niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych. Największą grupę wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiecie stanowiły w 2012 roku osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (33,2%) oraz gimnazjalnym i poniżej gimnazjalnego (25,3%).

Problemem w powiecie puckim jest wysoki odsetek młodych osób bezrobotnych (49,4% zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie puckim stanowiły w 2012 roku młode osoby w wieku od 18 do 34 roku życia). Analizując strukturę bezrobotnych w powiecie puckim według czasu pozostawania bez pracy, można zauważyć, że znaczną grupę stanowiły osoby pozostające bez pracy od 1 do 6 miesięcy

(30,5% zarejestrowanych bezrobotnych) oraz bezrobotni pozostający bez pracy od 3 do 6 miesięcy (21,5% zarejestrowanych bezrobotnych). Biorąc pod uwagę staż pracy, należy zauważyć, że najbardziej liczną grupę wśród bezrobotnych zarejestrowanych w 2012 roku stanowiły osoby o stażu pracy od 1 do 5 lat (21,1% zarejestrowanych bezrobotnych). W dalszym ciągu liczna pozostawała w 2012 roku grupa osób bez stażu (19% zarejestrowanych bezrobotnych).

Na koniec grudnia 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pucku zarejestrowanych było 1101 osób bezrobotnych z terenu gminy Puck.

- **19,6%** zarejestrowanych bezrobotnych było uprawnionych do zasiłku.
- **80,4%** zarejestrowanych bezrobotnych to osoby poprzednio pracujące.
- **5,4%** zarejestrowanych bezrobotnych to osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy.
- **4,3%** zarejestrowanych bezrobotnych to osoby niepełnosprawne.
- **28,6%** zarejestrowanych bezrobotnych to osoby w wieku do 25 roku życia.
- **18,3%** zarejestrowanych bezrobotnych to osoby po 50 roku życia.
- **36,3%** zarejestrowanych bezrobotnych to osoby długotrwale bezrobotne.

Osoby bezrobotne z terenu gminy Puck mogą uzyskać pomoc w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej oraz Powiatowym Urzędzie Pracy w Pucku. Należy podkreślić, że w Diagnozie Lokalnych Zagrożeń Społecznych zaledwie 14,7% badanych dorosłych mieszkańców przyznało, że posiada wiedzę na temat lokalnych działań wspierających osoby bezrobotne i zagrożone wykluczeniem społecznym, pomimo, że bezrobocie jest poważnym problemem w gminie.

5.2. Wykluczenie społeczne

Ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz potrzeba ochrony macierzyństwa są najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej mieszkańcom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku.

Osoby trwale ubogie cechuje poczucie bezradności, bezsilności oraz zepchnięcia na margines. Z powodu podejmowania prac dorywczych i potrzeby oszczędzania, takie osoby nie uczestniczą czynnie w życiu społecznym ani nie korzystają

z dóbr kulturowych. Do grup szczególnie zagrożonych ubóstwem można zaliczyć rodziny, w których członkowie utrzymują się z niezarobkowych źródeł, innych niż renta czy emerytura. Utrwalanie się biedy powoduje zmianę stylu życia rodziny oraz przyczynia się do powstania wielu niekorzystnych zjawisk, jak: zaniedbania w opiece i wychowaniu, alkoholizm, przemoc w rodzinie, przestępczość.

Wzrasta liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz liczba świadczeń. Najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej w latach 2010-2012 było ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz potrzeba ochrony macierzyństwa W badaniu w ramach Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych w 2013 roku, wśród najczęściej wymienianych przez respondentów grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, znalazły się osoby starsze (49,5% badanych), rodziny wielodzietne (46,6% badanych) oraz osoby niepełnosprawne (37,9% badanych).

Tab. 10. Powody przyznania pomocy społecznej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku.

Powody przyznania pomocy społecznej	2010 rok		2011 rok		2012 rok	
	rodziny	osoby w rodzinach	rodziny	osoby w rodzinach	rodziny	osoby w rodzinach
Ubóstwo	341	1059	387	1206	**413**	**1224**
Bezdomność	9	10	9	9	**13**	**13**
Potrzeba ochrony macierzyństwa	135	-	146	-	**152**	**-**
Bezrobocie	199	666	240	852	**254**	**867**
Niepełnosprawność	196	577	216	624	**238**	**660**
Długotrwała lub ciężka choroba	62	190	74	227	**73**	**219**
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	105	426	131	538	**132**	**523**
Przemoc w rodzinie	5	20	3	10	**16**	**79**
Alkoholizm	24	45	24	45	**28**	**58**
Narkomania	0	0	0	0	**0**	**0**
Opuszczenie zakładu karnego	8	8	6	9	**7**	**7**
Zdarzenia losowe	8	26	1	2	**0**	**0**

Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą liczyć na pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym w formie świadczeń pieniężnych (zasiłek celowy,

zasiłek okresowy, zasiłek stały, zasiłek celowy specjalny). Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy również pomoc rzeczową i finansową oraz pomoc o charakterze niepieniężnym, do której zaliczyć można pracę socjalną, opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, sprawienie pogrzebu, zapewnienie schronienia, odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej, dożywianie dzieci, gorący posiłek. W 2012 roku objęto pomocą w formie dożywania 313 osób, w tym 311 dzieci. W 2012 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej opłacił pobyt w domu pomocy społecznej 16 osobom (8 osobom w 2010 roku, 14 osobom w 2011 roku). Poniższa tabela przedstawia wybrane statystyki dotyczące budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pucku.

Tab. 11. Budżet – pomoc społeczna. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku.

Budżet – pomoc społeczna	2011 rok	2012 rok
Kwota ogółem	10 514 337 zł	**11 059 646 zł**
Zadania własne gminy	956 151 zł	**1 043 846 zł**
Zadania zlecone	9 186 696 zł	**8 658 554 zł**
Realizacja projektu współfinansowanego ze środków EFS	371 490 zł (środki unijne – 333 158 zł, środki własne – 38 332 zł	**326 181 zł (środki unijne – 274 849 zł, środki własne – 51 332 zł**
W ramach dotacji z budżetu państwa na realizację zadań własnych Ośrodek wydatkował następujące środki:		
Dofinansowanie programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	145 227 zł	**144 000 zł**
Dofinansowanie do wypłaty zasiłków okresowych	160 000 zł	**200 000 zł**
Realizacja składek na ubezpieczenie zdrowotne	32 417 zł	**50 426 zł**
Realizacja zasiłków stałych	376 897 zł	**545 929 zł**

Według danych Banku Danych Lokalnych GUS w 2012 roku w gminie Puck istniało ogółem 5969 mieszkań, w tym 5931 mieszkań wyposażonych było w wodociąg, 5770 mieszkań – ustęp spłukiwany, 5576 mieszkań – łazienkę, 4747 mieszkań – centralne ogrzewanie, 169 mieszkań – gaz sieciowy. W zasobach gminy znajdują się 43 mieszkania. Gmina nie posiada natomiast mieszkań socjalnych. W 2012 roku złożonych zostało 11 wniosków na mieszkanie z zasobów gminy. W 2012 roku w budownictwie indywidualnym oddano do użytkowania 164 mieszkania o łącznej

powierzchni 25014 m^2 oraz 168 budynków, w tym 160 budynków mieszkalnych o łącznej powierzchni 25014 m^2. Zdecydowaną większość budynków oddanych do użytkowania w 2012 roku stanowiły budynki jednorodzinne (156). Liczba istniejących lokali gminnych jest zbyt mała i nie zabezpiecza w pełni potrzeb w tym zakresie. Wzrasta liczba osób bezdomnych, co przy braku własnej bazy miejsc noclegowych, stanowi poważny problem.

W gminie od początku 2008 roku do końca 2013 roku realizowany jest projekt systemowy „Podejmuję nowe wyzwania – idę do pracy", którego celem jest ograniczenie skutków długotrwałego bezrobocia poprzez wsparcie psychologiczne, podniesienie samooceny, rozwój umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz podniesienie kwalifikacji zawodowych, przygotowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do wejścia na rynek pracy oraz kształtowanie odpowiedzialności i obowiązkowości. W ramach projektu podejmowano różnorodne działania, między innymi, wsparcie asystenta rodzinnego, poradnictwo specjalistyczne, warsztaty psychospołeczne, warsztaty aktywizacji zawodowej, konsultacje z doradcą zawodowym, warsztaty dla rodziców, kurs obsługi komputera i Internetu, szkolenia i kursy zawodowe oraz praca socjalna. Ogółem w projekcie w latach 2008-2012 uczestniczyło 199 osób.

5.3. Zagrożenia współczesnej rodziny

W gminie Puck istnieją rodziny z problemami wychowawczymi oraz takie, w których występuje przemoc w rodzinie. Grupą szczególnie zagrożoną wykluczeniem społecznym są rodziny wielodzietne.

Zgodnie z art.16 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka rodzina jest naturalną podstawową komórką społeczną[3], spełniającą wiele funkcji w społeczeństwie. Obecnie zagrożeniem dla stabilizacji życia rodzinnego w Polsce są trudności na rynku pracy i problemy finansowe. Bezrobocie głównych żywicieli rodziny, trwałe ubóstwo mogą przyczynić się do wystąpienia szeregu niekorzystnych zjawisk, jak przemoc w rodzinie,

[3] Powszechna Deklaracja Praw Człowieka

przestępczość, alkoholizm, niedożywienie dzieci, brak należytej opieki i działań wychowawczych, choroby somatyczne i psychiczne.

W 2012 roku z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystały 132 rodziny z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, a także 152 rodziny otrzymujące pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa, w tym 87 rodzin wielodzietnych.

Na terenie gminy działa Punkt Pomocy Rodzinie, świadczący pomoc psychologiczną oraz psychiatryczną dla osób uzależnionych i współuzależnionych, a także ofiar przemocy w rodzinie. Liczba przyjęć w Punkcie w 2012 roku:

- poradnictwo i pomoc psychiatryczna – **98** (69 w 2011 roku);
- poradnictwo i pomoc psychologiczna – **137** (182 w 2011 roku);
- porady prawne (sprawy alimentacyjne, rozwodowe, o separację, opiekuńcze, dotyczące przemocy w rodzinie oraz eksmisji) – **151** (171 w 2011 roku);
- porady dla osób uzależnionych i współuzależnionych od narkotyków – **43** oraz dodatkowo **18** porad telefonicznych (32 porady oraz 18 porad telefonicznych w 2011 roku):
    - dla osób uzależnionych – **26** (12 w 2011 roku);
    - dla rodzin osób uzależnionych – **17** (20 w 2011 roku).

W gminie realizowany jest Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Puck na lata 2012-2015 oraz Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Wspierania Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Puck na lata 2012-2018. W gminie funkcjonuje Gminny Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego wchodzą przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pucku, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Puck, Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych w gminie Puck, Komendy Powiatowej Policji w Pucku, Prokuratury Rejonowej w Pucku, Sądu Rejonowego w Wejherowie, Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Sanitas" w Pucku oraz Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej BIK-MED. W Pucku. W 2012 roku odbyło się 18 spotkań Zespołu, do przewodniczącego Zespołu wpłynęło 57 Niebieskich Kart, w tym 35 wniosków z Komendy Powiatowej

Policji w Pucku, 16 wniosków z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pucku, 2 wnioski z placówek oświatowych z terenu gminy Puck, 2 wnioski z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku, jeden wniosek z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Puck oraz jeden wniosek z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pucku. Odbyły się 152 spotkania Grup Roboczych, podczas których podejmowane były działania na rzecz 46 rodzin.

5.4. Uzależnienia od substancji psychoaktywnych

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych występuje wśród mieszkańców Gminy Puck, na terenie gminy prowadzone są działania, których celem jest przeciwdziałanie temu zjawisku. Najbardziej rozpowszechnione jest wśród uczniów spożywanie napojów alkoholowych oraz palenie wyrobów tytoniowych.

Alkoholizm jest chorobą spowodowaną nadużywaniem napojów alkoholowych, z którą wiążą się nie tylko konsekwencje zdrowotne dla uzależnionej osoby, ale również stanowi ona problem socjalny i przyczynia się do występowania patologii społecznych. Niepokojące jest zjawisko stałego obniżania się granicy wieku inicjacji alkoholowej młodzieży.[4] Zjawisko alkoholizmu jest ściśle powiązane z występowaniem przestępczości, wypadkami w pracy oraz wypadkami drogowymi. Nadużywanie alkoholu przez któregoś z rodziców osłabia więzi rodzinne i skutkuje występowaniem dysfunkcji w pełnieniu ról rodzicielskich.

Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych (ogółem 81), w tym:

- do spożycia poza miejscem sprzedaży (wg zawartości alkoholu):
  - do 4,5% - **66**
  - od 4,5% do 18% - **58**
  - powyżej 18% - **55**
- do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu):
  - do 4,5% - **15**
  - od 4,5% do 18% - **8**

[4] Minkiewicz A. (2001) Patologia społeczna. W: Kurzynowski A. (red.), *Polityka społeczna.* Warszawa: Instytut Gospodarstwa Społecznego SGH, s. 291-292.

- powyżej 18% - **8**

Zakres badania w ramach Diagnozy Lokalnych Problemów Społecznych obejmuje szereg problemów, w tym spożywania alkoholu i narkotyków przez dorosłych mieszkańców, a także doświadczeń młodych mieszkańców z substancjami psychoaktywnymi. Nieduży odsetek badanych mieszkańców (5,9%) wskazał na częste spożywanie alkoholu (przynajmniej raz w tygodniu lub prawie codziennie), zaś 9,7% badanych dorosłych mieszkańców gminy Puck przyznało, że przynajmniej raz w życiu zażyło narkotyki. Poniższa tabela przedstawia statystyki dotyczące doświadczeń uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych z substancjami psychoaktywnymi.

Tab. 12. Nasilenie określonych problemów społecznych w poszczególnych grupach wiekowych. Diagnoza Zagrożeń Społecznych w gminie Puck w 2013 roku.

Problem społeczny	Szkoły Podstawowe		Gimnazja		Szkoły Ponadgimnazjalne	
	N	%	N	%	N	%
Picie alkoholu	12	**5**	255	**40**	77	**87,5**
Palenie papierosów	10	**4,2**	176	**27,6**	66	**75**
Używanie narkotyków	2	**0,8**	30	**4,7**	24	**27,3**
Używanie dopalaczy	2	**0,8**	16	**2,5**	4	**4,5**

N – ilość osób, które przyznają się do używania środków psychoaktywnych oraz papierosów

Dane zamieszczone w powyższej tabeli przedstawiają odpowiedzi uczniów na pytania o przynajmniej jednorazowe doświadczenie z napojami alkoholowymi, papierosami, narkotykami i dopalaczami, odnoszą się one do zjawiska eksperymentowania przez dzieci i młodzież z tymi substancjami. Wraz z wiekiem badanych uczniów wzrasta odsetek osób sięgających po wybrane rodzaje substancji psychoaktywnych. Najbardziej rozpowszechnione jest wśród uczniów spożywanie napojów alkoholowych oraz palenie wyrobów tytoniowych.

Na terenie gminy mają miejsce zdarzenia związane z nadużywaniem alkoholu oraz używaniem substancji psychoaktywnych. Poniżej przedstawione zostały statystyki związane z rodzajem przestępstwa/wykroczenia pod wpływem środków odurzających – Komenda Powiatowa Policji w Pucku (2012 rok):

- **20** osób prowadziło pojazdy na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości (18 osób w 2011 roku);
- **11** osób prowadziło pojazdy na drodze publicznej po użyciu alkoholu (11 osób w 2011 roku);
- **jeden** przypadek podejmowania czynności zawodowych pod wpływem alkoholu (2 przypadki w 2011 roku);
- **11** wypadków spowodowanych pod wpływem alkoholu (9 wypadków w 2011 roku);
- **322** przestępstwa kryminalne ogólnie (352 przestępstwa w 2011 roku);
- **33** czyny karalne popełnione przez nieletnich (61 czynów karalnych w 2011 roku);
- **0** przestępstw popełnionych przez nieletnich pod wpływem środków odurzających (0 przestępstw w 2011 roku);
- **57** osób zatrzymanych do wytrzeźwienia ogółem (60 osób w 2011 roku);
- **2** osoby nieletnie zatrzymane do wytrzeźwienia (0 osób w 2011 roku).

Problem nadużywania alkoholu występuje w gminie Puck, istnieją ośrodki i instytucje, oferujące specjalistyczną pomoc, z której mogą korzystać osoby z problemami alkoholowymi. W gminie realizowany jest Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2012:

- Odbyło się **31** posiedzeń (35 posiedzeń w 2011 roku).
- Do Komisji zgłoszono 31 osób mających problem alkoholowy (21 osób w 2011 roku).
- Przeprowadzono 91 rozmów rozpoznawczo – motywujących z osobami zgłoszonymi oraz świadkami wszczętych postępowań (30 rozmów w 2011 roku).
- Skompletowano dokumentację i skierowano do Sądu Rejonowego w Wejherowie cztery sprawy w celu wydania postanowienia w temacie uzależnienia od alkoholu oraz jeden wniosek o wgląd w sytuację rodziny

z problemem alkoholowym. W 2011 roku skompletowano dokumentację i skierowano do Sądu Rejonowego w Wejherowie jedną sprawę w celu wydania postanowienia w temacie uzależnienia od alkoholu oraz jeden wniosek o wgląd w sytuację rodziny z problemem alkoholowym.

- W 2012 roku wydano **44** postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym **12** dotyczących jednorazowego zezwolenia.
- W 2011 roku wydano **68** postanowień opiniujących lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym **33** dotyczące jednorazowego zezwolenia.

W gminie Puck działa dziewięć świetlic opiekuńczo-wychowawczych (Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Żelistrzewie „Sami Swoi", Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Swarzewie „Jantar", Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Starzynie „Świetliki", Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Rzucewie „Wesołe Iskiereczki", Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Rekowie Górnym „Dzikie koty", Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Mrzezinie „Mrzezińskie skrzaty", Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Łebczu „Wiatraczki", Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Leśniewie „Uśmiech dziecka" oraz Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Domatowie „Płomyk przyjaźni"), w których zatrudnionych jest dziesięciu wychowawców. W zajęciach organizowanych w świetlicach korzysta 135 dzieci, w tym 95 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

W gminie organizowane są różne działania profilaktyczne w ramach Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. W 2011 roku zrealizowano następujące oddziaływania profilaktyczne: warsztaty psychologiczne w szkołach na terenie Gminy Puck (Zespół Szkół w Mrzezinie, Zespół Szkół w Darzlubiu), zajęcia socjoterapeutyczne w Zespole Szkół w Starzynie, programy i przedstawienia profilaktyczne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych:

- „Zachowaj Trzeźwy Umysł",

-„To mnie nie kręci",

-„Odpowiedzialny kierowca".

Dofinansowano obozy profilaktyczne i terapeutyczne oraz zagospodarowano wolny czas w czasie wakacji i ferii w miejscach zamieszkania dla dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami (obóz sportowy w Szczecinku – ZS Żelistrzewo, obóz strażacki w Teplicach – Urząd Gminy Puck, Zarząd Powiatowy OSP w Pucku, kolonie z programem profilaktycznym w Rabce Zdroju). Wspierano działania profilaktyczne o charakterze rozrywkowym, sportowym itp. dla dzieci i młodzieży w szczególny sposób eksponujący szkodliwość alkoholu - organizacja mistrzostw, turniejów, olimpiad, zawodów sportowych, warsztatów, spotkań edukacyjnych oraz konkursów o tematyce uzależnień w szkołach, klubach kultury i świetlicach opiekuńczo - wychowawczych; organizacja festynów, Dnia Dziecka, Dnia Matki, Andrzejek, Mikołajek, Wigilii, zabaw dla dzieci z rodzin zagrożonych alkoholizmem w szkołach, sołectwach i klubach kultury, w świetlicach opiekuńczo – wychowawczych; wyjazdy dzieci z rodzin alkoholowych na basen, do kina oraz na wycieczki organizowane przez szkoły i kluby kultury, konkurs małych form teatralnych „Nie Daj Szansy AIDS", seminarium szkoleniowe „Bezpiecznie chce się żyć" oraz granty (Stowarzyszenie „Ziemia Pucka").

W 2012 roku zrealizowano następujące oddziaływania profilaktyczne: warsztaty psychologiczne w szkołach na terenie gminy Puck (Zespół Szkół w Darzlubiu), programy i przedstawienia profilaktyczne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych:

- „Zachowaj Trzeźwy Umysł",

- „To mnie nie kręci",

-„Odpowiedzialny kierowca".

Dofinansowano obozy profilaktyczne i terapeutyczne oraz zagospodarowano wolny czas w czasie wakacji i ferii w miejscach zamieszkania dla dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami (obóz sportowy w Szczytnie – ZS Żelistrzewo, organizacja czasu wolnego w klubach kultury i szkołach, kolonie z programem profilaktycznym w Rzeczce w Górach Sowich). Wspierano działania profilaktyczne o charakterze rozrywkowym, sportowym itp. dla dzieci i młodzieży w szczególny sposób eksponujący szkodliwość alkoholu - organizacja mistrzostw, turniejów, olimpiad, zawodów sportowych, warsztatów, spotkań edukacyjnych oraz konkursów o tematyce uzależnień w szkołach i klubach kultury i świetlicach opiekuńczo - wychowawczych; organizacja

festynów, Dnia Dziecka, Dnia Matki, Andrzejek, Mikołajek, Wigilii, zabaw dla dzieci z rodzin zagrożonych alkoholizmem w szkołach, sołectwach i klubach kultury, w świetlicach opiekuńczo – wychowawczych; wyjazdy dzieci z rodzin alkoholowych na basen, do kina oraz na wycieczki organizowane przez szkoły i kluby kultury, konkurs małych form teatralnych „Nie Daj Szansy AIDS", seminarium szkoleniowe „Bezpiecznie chce się żyć", granty (Stowarzyszenie „Ziemia Pucka", Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Mrzezina).

W badaniu dorosłych mieszkańców, prowadzonym w ramach Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych w gminie Puck, 12,9% badanych mieszkańców przyznało, że posiada wiedzę na temat prowadzonych lokalnie działań, które mają na celu przeciwdziałanie i zapobieganie uzależnieniu od alkoholu i narkotyków.

6. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest użyteczną i coraz powszechniej stosowaną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych w pracach nad strategią. Metoda ta łączy analizę wnętrza, jak i otoczenia organizacji oraz badanie szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizie SWOT poddawane są nie tylko przedsiębiorstwa, ale również powiaty oraz gminy. Opracowanie analizy SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Stanowi punkt wyjściowy dla określenia celów strategicznych oraz projektów socjalnych. Przedstawione poniżej czynniki obejmują mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia. W analizie odnoszono się do kwestii społecznych w gminie Puck.

Mocne Strony

- Korzystna struktura demograficzna, wzrastająca liczba mieszkańców (dodatnie saldo migracji oraz dodatni przyrost naturalny)
- Duże zasoby siły roboczej
- Liczne zabytki, bogata historia, kaszubskie dziedzictwo kulturowe
- Dobre rozpoznanie przez władze lokalne i instytucje istniejących problemów społecznych w gminie
- Działalność organizacji pozarządowych
- Dobrze rozwinięta sieć szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz przedszkoli
- Atrakcyjne położenie oraz potencjał turystyczny

Słabe Strony

- Niski poziom wykształcenia mieszkańców oraz niechęć mieszkańców do samokształcenia
- Niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych
- Niskie kwalifikacje osób bezrobotnych
- Problem występowania długotrwałego bezrobocia, bezrobocia wśród młodych mieszkańców oraz dziedziczenia bezrobocia
- Niewystarczający zasób mieszkań gminnych oraz brak mieszkań socjalnych
- Wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej
- Niewystarczająca kadra pracowników socjalnych

Szanse
• Wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemów zdrowotnych • Wzrost dochodów mieszkańców gminy • Dalszy rozwój oferty sportowej i kulturalnej • Wzrost zaangażowania mieszkańców w działania w ramach wolontariatu • Dalszy rozwój oferty edukacyjnej oraz dostosowywanie jej do zapotrzebowania rynku pracy • Promocja gminy, działania wspierające przedsiębiorczość mieszkańców oraz rozwój turystyki • Dostępność środków unijnych • Wzrost ułatwień w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej • Wykorzystanie możliwości związanych z rozwojem społeczeństwa informacyjnego • Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy • Dalszy rozwój trzeciego sektora, działającego na terenie gminy • Rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami społecznymi oraz lokalną wspólnotą

Zagrożenia
• Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży oraz pojawianie się nowych rodzajów uzależnień • Negatywne postawy wynikające z zaniku wzorców wychowawczych • Zmniejszenie się środków na realizowanie działań pomocy społecznej, przy jednoczesnym wzroście zadań oraz niewielkim wzroście zatrudnienia • Nasilanie się zjawiska przemocy w rodzinie • Ubożenie części mieszkańców gminy, przyczyniające się do bezdomności, uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz innych patologii społecznych

7. Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Puck na lata 2014-2020

Na podstawie diagnozy sytuacji społecznej w gminie Puck przyjęte zostały obszary priorytetowe dla realizowania polityki społecznej w gminie. Priorytetowymi działaniami w sferze przeciwdziałania problemom społecznym na terenie Gminy powinny być: przeciwdziałanie skutkom bezrobocia, wspieranie rodzin w pełnieniu ich funkcji społecznych, wspieranie działań na rzecz ochrony dzieci i młodzieży, stworzenie systemu wsparcia dla osób starszych, tworzenie warunków sprzyjających aktywizacji osób niepełnosprawnych oraz rozwijanie kapitału społecznego mieszkańców.

Misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Puck na lata 2014-2020 brzmi:

Gmina Puck gminą silnych rodzin i zintegrowanej społeczności lokalnej, skutecznie przeciwstawiającą się przejawom marginalizacji społecznej.

Powyższe hasło jest wyrazem potrzeby wypracowania wspólnej wizji wszystkich instytucji działających na terenie gminy. Cele szczegółowe oraz wynikające z nich kierunki działań stanowią uszczegółowienie misji oraz mają przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych istniejących w gminie. W Strategii zostały również określone cele strategiczne oraz wynikające z nich kierunki działań.

Poniższy schemat przedstawia cel główny oraz cele strategiczne wyznaczające kierunki działań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Puck na lata 2014-2020.

MISJA

Gmina Puck gminą silnych rodzin i zintegrowanej społeczności lokalnej, skutecznie przeciwstawiającą się przejawom marginalizacji społecznej.

I CEL STRATEGICZNY
Zintegrowana polityka społeczna

II CEL STRATEGICZNY
Skuteczny system opieki nad rodziną

III CEL STRATEGICZNY
Promocja zdrowego trybu życia, profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

IV CEL STRATEGICZNY
Integracja społeczna i zawodowa oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Realizacja wizji opierać się będzie na realizacji czterech celów strategicznych. Poniżej przedstawiono cele szczegółowe przypisane celom strategicznym.

I CEL STRATEGICZNY
Zintegrowana polityka społeczna

Jednym z kluczowych zadań polityki społecznej w gminie Puck jest dalsza integracja współpracy wszystkich instytucji działających w tym obszarze.

I CEL SZCZEGÓŁOWY
Zwiększenie wykorzystania środków i zasobów na cele społeczne

Kierunki działań:

1. Prowadzenie systematycznego monitoringu problemów społecznych oraz analizy istniejących zasobów.
2. Prowadzenie analiz dotyczących efektywności, skuteczności oraz trafności udzielanej pomocy.
3. Kontynuowanie działań w zakresie ustawicznego kształcenia kadr.
4. Opracowywanie i realizowanie programów i projektów mających na celu rozwiązywanie problemów społecznych.

II CEL SZCZEGÓŁOWY
Budowanie szerokiego partnerstwa społecznego

Kierunki działań:

1. Realizacja Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.
2. Podejmowanie działań mających na celu pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców i włączanie ich w rozwiązywanie lokalnych problemów.
3. Promowanie i wspieranie rozwoju wolontariatu wśród mieszkańców.

II CEL STRATEGICZNY
Skuteczny system opieki nad rodziną

Kluczowym zadaniem polityki społecznej w gminie Puck jest rozwijanie skutecznego systemu opieki nad rodziną i dzieckiem, przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie oraz przyczynianie się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

I CEL SZCZEGÓŁOWY
Skuteczny system opieki nad rodziną i dzieckiem

Kierunki działań:

1. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Puck.
2. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych poprzez dalszy rozwój poradnictwa specjalistycznego oraz prowadzenie pracy socjalnej.
3. Realizacja programów dożywiania oraz wsparcia materialnego dla rodzin najuboższych.
4. Kontynuowanie zatrudnienia asystenta rodziny.
5. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwijanie oferty sportowej i kulturalnej.
6. Rozwój istniejących świetlic opiekuńczo-wychowawczych działających na terenie gminy.
7. Systematyczna współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół oraz rozwijania współpracy z rodzicami.
8. Rozwijanie i wspieranie sektora organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci i młodzieży.

II CEL SZCZEGÓŁOWY
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Kierunki działań:

1. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Puck.
2. Wspieranie działań mających na celu prawidłowe funkcjonowanie grup wsparcia i samopomocy.
3. Tworzenie warunków dla prawidłowego funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym Zespołu Interdyscyplinarnego.
4. Działania informacyjne i prewencyjne mające na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

III CEL STRATEGICZNY
Promocja zdrowego trybu życia, profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

Kluczowym zadaniem polityki społecznej w gminie Puck jest również promocja zdrowego trybu życia mieszkańców, a także prowadzenie profilaktyki oraz działań mających na celu rozwiązywanie problemów uzależnień.

I CEL SZCZEGÓŁOWY
Poprawa zdrowia mieszkańcow

Kierunki działań:

1. Organizowanie kampanii zdrowotnych i profilaktycznych związanych z poprawą stanu zdrowia mieszkańców gminy.
2. Wdrażanie programów promujących zdrowy styl życia.
3. Współpraca samorządu i jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi na rzecz upowszechniania zdrowego stylu życia.

II CEL SZCZEGÓŁOWY
Rozwiązywanie problemu alkoholizmu i narkomanii

Kierunki działań:

1. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.
2. Współpraca samorządu i jednostek samorządowych z placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz prowadzenia kampanii edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych.
3. Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu, w tym przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz osobom nietrzeźwym.
4. Organizowanie i finansowanie, we współpracy z placówkami leczenia uzależnień, różnych form pracy uzupełniającej proces terapeutyczny organizowanych poza podstawowym procesem leczenia.
5. Wspieranie działań mających na celu powstawanie grup wsparcia i samopomocy.

IV CEL STRATEGICZNY
Integracja społeczna i zawodowa oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Istotnym zadaniem jest integracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, pobudzanie i wspieranie aktywności osób niepełnosprawnych, starszych, bezrobotnych, a także zapewnianie tym grupom dostępu do aktywnego uczestnictwa społecznego i kulturalnego w życiu społeczeństwa.

I CEL SZCZEGÓŁOWY
Integracja zawodowa osób bezrobotnych, łagodzenie skutków bezrobocia oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunki działań:

1. Monitorowanie sytuacji osób bezrobotnych i ich rodzin we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Pucku.
2. Zatrudnianie w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, praktyk i staży we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Pucku.
3. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.
4. Rozwój form wsparcia sprzyjających tworzeniu osobistego potencjału zatrudnienia osób bezrobotnych w trudnej sytuacji socjalno-bytowej i ich rodzin.
5. Upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.
6. Podejmowanie działań pobudzających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców.
7. Rozwój pracy socjalnej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych.
8. Wzrost dostępu do lokali mieszkalnych dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością, w tym ofiar przemocy w rodzinie.

9. Wsparcie osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych poprzez zapewnienie schronienia, pracę socjalną, działania osłonowe, reintegrację społeczną i zawodową.

II CEL SZCZEGÓŁOWY
Integracja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych oraz starszych

Kierunki działań:

1. Stworzenie możliwości do pełnej rehabilitacji leczniczej, psychologicznej i społecznej osób niepełnosprawnych.
2. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych, między innymi w ramach rozwijania prac społecznie użytecznych oraz poprzez promocję wolontariatu.
3. Wsparcie dla osób starszych i chorych poprzez pomoc w tworzeniu warunków dla funkcjonowania grup samopomocowych, np. kluby seniora.
4. Zintegrowanie działań instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób starszych i niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.
5. Współpraca z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie likwidacji barier architektonicznych, w szczególności w obiektach użyteczności publicznej.

8. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Puck na lata 2014-2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Puck na lata 2014-2020 nie stanowi zbioru zamkniętego, wraz z rozpoznawanymi potrzebami możliwe jest projektowanie nowych przedsięwzięć, będących odpowiedzią na aktualne wyzwania. W okresie czasu, który obejmuje Strategia, wdrażane i realizowane będą, w zależności od potrzeb, programy i projekty dotyczące poszczególnych obszarów problemów społecznych, między innymi wspierania osób niepełnosprawnych, aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, wspierania rodzin i dzieci, wzmacniania kapitału społecznego mieszkańców oraz integracji działań wszystkich instytucji.

Strategia jest dokumentem programującym życie społeczności lokalnej, dlatego też w sposób zamierzony została sformułowana na takim poziomie ogólności, aby była elastyczna i stwarzała możliwość dostosowywania realizowanych w oparciu o nią działań do zmieniających się zjawisk i problemów społecznych oraz zmian przepisów prawa, które wyznaczają obszary interwencji w polityce społecznej.

8.1. Monitoring i ewaluacja Strategii

Monitorowanie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych planowane jest poprzez okresową ocenę stopnia osiągnięcia określonych kierunków priorytetowych i stopnia realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Za wykonywanie zbiorczych sprawozdań, gromadzenie i upowszechnianie zbiorczych danych z zakresu monitorowania stopnia realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych odpowiedzialny jest Zespół ds. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Puck. Zadaniem Zespołu jest nadzór nad wdrażaniem Strategii, koordynowanie działań związanych z realizacją Strategii oraz opracowywanie i zgłaszanie propozycji zmian, które należy wprowadzić w Strategii. Za realizację wyżej wymienionych działań odpowiada powołany w tym celu koordynator.

Monitorowanie realizacji zadań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych planowane jest poprzez corocznie składane przez Zespół sprawozdanie z realizacji zadań wynikających z obowiązującej Strategii.

8.2. Źródła finansowania

Zakłada się, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Puck na lata 2014-2020 będą: budżet Państwa, budżet Gminy Puck, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła.

9. Harmonogram Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Puck na lata 2014-2020

I CEL STRATEGICZNY Zintegrowana polityka społeczna I CEL SZCZEGÓŁOWY Zwiększenie wykorzystania środków i zasobów na cele społeczne					
Kierunki działań	**Okres realizacji**	**Jednostka realizująca oraz partnerzy realizacji**	**Wskaźniki monitorujące (roczne)**	**Prognoza**	**Źródła finansowania**
1. Prowadzenie systematycznego monitoringu problemów społecznych oraz analizy istniejących zasobów.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Czy została przygotowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ocena zasobów pomocy społecznej?	Tak	Bez kosztów z Budżetu Gminy
2. Prowadzenie analiz dotyczących efektywności, skuteczności oraz trafności udzielanej pomocy.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku, Wójt Gminy Puck, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Puck.	Czy zostało przygotowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej sprawozdanie z działalności Ośrodka? Czy zostało przygotowane sprawozdanie Wójta z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeb związanych z realizacją zadań? Czy zostało przygotowane sprawozdanie z działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego? Czy zostało przygotowane sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Puck?	Tak Tak Tak Tak	Bez kosztów z Budżetu Gminy
3. Kontynuowanie działań w zakresie ustawicznego kształcenia kadr.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki Oświatowe	Liczba szkoleń, w których brali udział pracownicy instytucji Liczba uczestników tych szkoleń	Wzrost Wzrost	Budżet Gminy
4. Opracowywanie i realizowanie programów i projektów mających na celu rozwiązywanie problemów społecznych.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba zrealizowanych programów Liczba uczestników	Wzrost Wzrost	Budżet Gminy, Fundusze strukturalne

I CEL STRATEGICZNY Zintegrowana polityka społeczna II CEL SZCZEGÓŁOWY Budowanie szerokiego partnerstwa społecznego					
Kierunki działań	**Okres realizacji**	**Jednostka realizująca oraz partnerzy realizacji**	**Wskaźniki monitorujące (roczne)**	**Prognoza**	**Źródła finansowania**
1. Realizacja Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Organizacje Pozarządowe	Liczba organizacji, z którymi została podpisana umowa	Wzrost	Budżet Gminy
2. Podejmowanie działań mających na celu pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców i włączanie ich w rozwiązywanie lokalnych problemów.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Organizacje Pozarządowe	Liczba inicjatyw mających na celu pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców	Wzrost	Budżet Gminy
3. Promowanie i wspieranie rozwoju wolontariatu wśród mieszkańców.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Organizacje Pozarządowe	Liczba wolontariuszy	Wzrost	Budżet Gmin

II CEL STRATEGICZNY Skuteczny system opieki nad rodziną

I CEL SZCZEGÓŁOWY Skuteczny system opieki nad rodziną i dzieckiem

Kierunki działań	Okres realizacji	Jednostka realizująca oraz partnerzy realizacji	Wskaźniki monitorujące (roczne)	Prognoza	Źródła finansowania
1. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Puck.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Placówki Oświatowe, Placówki Służby Zdrowia, Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki Puck, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Wejherowie, Komenda Powiatowa Policji w Pucku, PUP w Pucku, Organizacje Pozarządowe, Lokalne Media	Zgodne ze wskaźnikami realizacji poszczególnych zadań ujętymi w GPWR	Zgodnie z założeniami ujętymi w GPWR	Budżet Gminy, Budżet Państwa, środki pozabudżetowe
2. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych poprzez dalszy rozwój poradnictwa specjalistycznego oraz prowadzenie pracy socjalnej.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba zorganizowanych warsztatów Liczba uczestników tych warsztatów	Wzrost Wzrost	Budżet Gminy
3. Realizacja programów dożywiania oraz wsparcia materialnego dla rodzin najuboższych.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia materialnego Liczba osób korzystających z programów dożywiania, w tym liczna dzieci	Wzrost Wzrost	Budżet Gminy, Budżet Państwa
4. Kontynuowanie zatrudnienia asystenta rodziny.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	Wzrost	Budżet Gminy
5. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwijanie oferty sportowej i kulturalnej.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Gminie Puck, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe	Liczba i rodzaj zajęć, wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i kulturowych Liczba uczestników zajęć i wydarzeń	Wzrost Wzrost	Budżet Gminy
6. Rozwój istniejących świetlic opiekuńczo-wychowawczych działających na terenie gminy.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe	Liczba dzieci korzystających z zajęć w świetlicach	Wzrost	Budżet Gminy

7. Systematyczna współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół oraz rozwijania współpracy z rodzicami.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe	Liczba placówek oświatowych, z którymi współpracuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej		Bez kosztów z Budżetu Gminy
8. Rozwijanie i wspieranie sektora organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci i młodzieży.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje Pozarządowe	Liczba wspieranych organizacji pozarządowych	Wzrost	Budżet Gminy

II CEL STRATEGICZNY Skuteczny system opieki nad rodziną

II CEL SZCZEGÓŁOWY Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Kierunki działań	Okres realizacji	Jednostka realizująca oraz partnerzy realizacji	Wskaźniki monitorujące (roczne)	Prognoza	Źródła finansowania
1. Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Puck.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Powiatowa Policji w Pucku, Punkt Pomocy Rodzinie, PCPR, Placówki Oświatowe, Placówki Służby Zdrowia, Organizacje Pozarządowe i Instytucje Kościelne	Zgodne ze wskaźnikami realizacji poszczególnych zadań ujętymi w GPPPwR	Zgodnie z założeniami GPPPwR	Budżet Gminy, Fundusze strukturalne
2. Wspieranie działań mających na celu prawidłowe funkcjonowanie grup wsparcia i samopomocy.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba grup wsparcia i samopomocy Liczba uczestników grup wsparcia i samopomocy	Wzrost Wzrost	Budżet Gminy
3. Tworzenie warunków dla prawidłowego funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym Zespołu Interdyscyplinarnego	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba założonych „Niebieskich Kart” Liczba zakończonych „Niebieskich Kart”	- Wzrost	Budżet Gminy
4. Działania informacyjne i prewencyjne mające na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji w Pucku	Liczba działań informacyjnych i prewencyjnych, których celem jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	Wzrost	Budżet Gminy

III CEL STRATEGICZNY
Promocja zdrowego trybu życia, profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień
I CEL SZCZEGÓŁOWY Poprawa zdrowia mieszkańcow

Kierunki działań	Okres realizacji	Jednostka realizująca oraz partnerzy realizacji	Wskaźniki monitorujące	Prognoza	Źródła finansowania
1. Organizowanie kampanii zdrowotnych i profilaktycznych związanych z poprawą stanu zdrowia mieszkańców gminy.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe	Liczba kampanii zdrowotnych i profilaktycznych Liczba uczestników kampanii zdrowotnych i profilaktycznych	Wzrost Wzrost	Budżet Gminy,
2. Wdrażanie programów promujących zdrowy styl życia.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe	Liczba realizowanych programów promujących zdrowy styl życia Liczba uczestników programów promujących zdrowy styl życia	Wzrost Wzrost	Budżet Gminy,
3. Współpraca samorządu i jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi na rzecz upowszechniania zdrowego stylu życia.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Organizacje Pozarządowe	Liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto w tym celu współpracę	Wzrost	Budżet Gminy

III CEL STRATEGICZNY Promocja zdrowego trybu życia, profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień II CEL SZCZEGÓŁOWY Rozwiązywanie problemu alkoholizmu i narkomanii					
Kierunki działań	**Okres realizacji**	**Jednostka realizująca oraz partnerzy realizacji**	**Wskaźniki monitorujące (roczne)**	**Prognoza**	**Źródła finansowania**
1. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Inspektor ds. Profilaktyki Alkoholowej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki Oświatowe, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji w Pucku, Punkt Pomocy Rodzinie, Organizacje Pozarządowe, Instytucje Kościelne, Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki, Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Zgodne z wskaźnikami realizacji poszczególnych zadań ujętymi w GPPRPA oraz GPPN	Zgodnie z założeniami GPPRPA i GPPN	Budżet Gminy
2. Współpraca samorządu i jednostek samorządowych z placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz prowadzenia kampanii edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy	Liczba szkół, z którymi podjęto współpracę Liczba programów, akcji profilaktycznych realizowanych w placówkach oświatowych Liczba odbiorców, uczestników realizowanych programów, konkursów, akcji profilaktycznych	Wzrost Wzrost Wzrost	Budżet Gminy
3. Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu, w tym przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz osobom nietrzeźwym.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży	Wzrost	Budżet Gminy
4. Organizowanie i finansowanie we współpracy z placówkami leczenia uzależnień różnych form pracy uzupełniającej proces terapeutyczny organizowanych poza podstawowym procesem leczenia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba zrealizowanych programów Liczba uczestników	Wzrost Wzrost	Budżet Gminy
5. Wspieranie działań mających na celu wspieranie powstawania grup wsparcia i samopomocowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba grup Liczba osób korzystających z pomocy grup	Wzrost Wzrost	Budżet Gminy

IV CEL STRATEGICZNY Integracja społeczna i zawodowa oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

I CEL SZCZEGÓŁOWY Integracja zawodowa osób bezrobotnych, łagodzenie skutków bezrobocia oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunki działań	Okres realizacji	Jednostka realizująca oraz partnerzy realizacji	Wskaźniki monitorujące (roczne)	Prognoza	Źródła finansowania
1. Monitorowanie sytuacji osób bezrobotnych i ich rodzin we współpracy z PUP w Pucku.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w Pucku	System monitorowania osób sytuacji osób bezrobotnych i ich rodzin Liczba bezrobotnych, w tym liczba bezrobotnych kobiet, bezrobotnych długoterminowych, bez wykształcenia średniego, poniżej 25 r.ż., niepełnosprawnych	-	Budżet Gminy, Fundusz Pracy
2. Zatrudnianie w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, praktyk i staży we współpracy z PUP w Pucku.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w Pucku, Pracodawcy, Placówki Oświatowe	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach, stażach, pracach społecznie użytecznych Liczba szkoleń, staży, prac społecznie użytecznych	Wzrost Wzrost	Fundusze strukturalne, Fundusz Pracy
3. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w Pucku, Organizacje Pozarządowe, Pracodawcy	Liczba programów Liczba uczestników programów	Wzrost Wzrost	Budżet Gminy, Fundusze strukturalne
4. Rozwój form wsparcia sprzyjających tworzeniu osobistego potencjału zatrudnienia osób bezrobotnych w trudnej sytuacji socjalno-bytowej i ich rodzin.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w Pucku, Organizacje Pozarządowe, CIS	Liczba osób bezrobotnych korzystających z różnych form wsparcia	Wzrost	Budżet Gminy
5. Upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w Pucku	Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy uczestniczących w szkoleniach, stażach, robotach publicznych, pracach interwencyjnych oraz pracach społecznie użytecznych	Wzrost	Bez kosztów z Budżetu Gminy
6. Podejmowanie działań pobudzających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w Pucku	Liczba szkoleń Liczba uczestników szkoleń	Wzrost Wzrost	Budżet Gminy
7. Rozwój pracy socjalnej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, między innymi, w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba realizowanych kontraktów socjalnych	Wzrost	Budżet Gminy

8. Wzrost dostępu do lokali mieszkalnych dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością, w tym ofiar przemocy w rodzinie.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba lokali mieszkalnych przeznaczonych dla grup zagrożonych bezdomnością, w tym ofiar przemocy w rodzinie	Wzrost	Budżet Gminy
9. Wsparcie osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych poprzez zapewnienie schronienia, pracę socjalną, działania osłonowe, reintegrację społeczną i zawodową.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje Pozarządowe	Liczba wspieranych osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych	Wzrost	Budżet Gminy, środki własne

IV CEL STRATEGICZNY Integracja społeczna i zawodowa oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

II CEL SZCZEGÓŁOWY Integracja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych oraz starszych

Kierunki działań	**Okres realizacji**	**Jednostka realizująca Oraz partnerzy realizacji**	**Wskaźniki monitorujące (roczne)**	**Prognoza**	**Źródła finansowania**
1. Stworzenie możliwości do pełnej rehabilitacji leczniczej, psychologicznej i społecznej osób niepełnosprawnych.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe	Liczba świadczeniobiorców rehabilitacji leczniczej i psychologicznej Liczba godzin zajęć rozwijających i podtrzymujących umiejętności samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością	Wzrost Wzrost	Budżet Gminy
2. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych, między innymi w ramach rozwijania prac społecznie użytecznych oraz poprzez promocję wolontariatu.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba usług opiekuńczych realizowanych w ramach prac społecznie użytecznych Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych realizowanych w ramach prac społecznie użytecznych	Wzrost Wzrost	Budżet Gminy
3. Wsparcie dla osób starszych i chorych poprzez pomoc w tworzeniu warunków dla funkcjonowania grup samopomocowych, np. kluby seniora.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy	Liczba grup samopomocowych dla osób starszych i chorych Liczba uczestników grup samopomocowych	Wzrost Wzrost	Budżet Gminy
4. Zintegrowanie działań instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób starszych i niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Organizacje Pozarządowe	Liczba wspólnie zrealizowanych projektów na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób starszych i niepełnosprawnych	Wzrost	Budżet Gminy

5. Współpraca z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie likwidacji barier architektonicznych, w szczególności w obiektach użyteczności publicznej.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	PFRON, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, PCPR, Placówki Oświatowe, Placówki Służby Zdrowia, Organizacje Pozarządowe	Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych	Wzrost	PFRON, Budżet Gminy, Fundusze strukturalne, środki prywatne